

הלבות ברכבת המזון סיון ר

206 הגולה באר

ואפללו לא רצה להפסיק מומגין עלייו בין עונה (א) בין איננו עונה, כל שהוא עומד שם; [*] אבל שנים אין חביבים להפסיק לאחד, והלפוף (ד) אין חיבב ומון חל עד שיתרנו להפסיק לאחד ולברך. ואם לא רצוא להפסיק ומן הוא עלייהם, לא עשו כלום. ואם לא רצוא להפסיק, אף הוא (ה) אין רשות לברך ועצאת (ג) לשוק * עד שגמורו השנים ויזמן עלייהם, שחריר בבר נתחייב הוא בזמנן והחץ יברך בלא מזון: ב' איןנו איריך להפסיק אלא (ו) עד שיאמר 'ברוך שאכלנו משלו' וכו', והחזר וגומר סעודה (ו) בלא ברכה בפתחה: הנה (ח) והוא אוקרים שאריך להפסיק (ט) עד שיאמר 'הן את הכל', וכן נזעגין (הראש מוס' והר' בשם הבא' והשתור). Rams קני דעתו * לחזור ולכלל (ז) פת, אך-עליף שלא אל כל אחרין, קרושה לברך מברך מתחלה בפרת הוה, וככל-שבו אם כדור אכל (הר' פרק ב' שאכלן טו):

באר היטב

משנה ברורה

שער הצעיר

Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torch-box.com

חלבות ברכת הלוון סימן ר

ביאורים ותוספim

[משנ"ב ס"ק ט]

דכין דודעתו היה לאכל עוד, מסתמא לא פון לעצאת בברכת 'הון' מפי הקומץ⁵).

5) וטעם הדרבר שצעריך להפסיק ולשמו עד יהון את הכל', אף שאין בדעתו לעצאת ידי הברכה הראשונה, מובואר בביה יוסף בשם התוס' הרא"ש, שכדי שהיה ניבר שמונמים עלי', צריך להפסיק אכילהו ולשלמו ברכה אחת.

ובען זה באර הגירושי אוישרבך (חידושים למסכת ברכות מו, ב) שני עניינים יש בברכת 'הון', גם שהיא נחשבת עקר ברכת המזון, וגם שהיא חלק מהיומן, ולכן בתחילת כשותמה מפי המונן וחצא ידי חובת זימון בלבד, ואחר כך כשבפרק לעצמו יוצא ידי ברכת המזון.

[ביה"ל ד"ה להו]

ונגמ' ברכיה ראשונה אזכיר עין אם יש לברך⁶ וכו', לאסור לאכל שום דבר באקץ' ברכות-המקוזן לסת' שוגמר אוקה⁷).

6) וברב בחורייא (או"ח ס"י לב ס"ק ז), שימושו שהפמ"ג סובר שהוא עדין בתרוך הסעודה אלא שכבר יצא ידי חובת ברכת 'הון', ולכן מסתפק ההפמ"ג שמאו אף אכלה מאכלים שברכתם 'ברא נשות' לאחר שברך 'הון' יוצא ידי חובה על ידי עודה ל' (אך על דברים שברכתם 'מען שלש' ודי שאיינו יוציא ידי חובה, שהר' אינו מברך ברכת 'הון'), וכתב החורייא שזה אינו נוראה, מושם שהוא ויעז שהר' אינו מברך ברכת 'הון' מאחר ולא חשב לאכלה עד פת, אם כן חייב לברך שהרי ברכת 'הון' שבירך והארהה על האמאלים שאכל לאחר מכך, מאכלים שאיןם באים מחמת הסעודה שצעריך לשוב ולברך לפני.

7) וכן הכרעת החורייא (שם) שברכת 'הון' הפסיק טהרותו, וחיב לסייע ברכת המזון שלא יאה הפסיק בינו. אכן הסתפק החורייא (שם) אם אכל פת הבאה בכיסינן להשביע, האם ישב ויברך ברכת 'הון'. וכן הסתפק באופן שלא כיוון לעצאת ידי חובה ברכת 'הון' והיה בדעתו לאכול לקיומה פת הבאה בכיסינן, האם נחשב הפסיק.

סימן ר

דין המפסיק כדי לברך

[משנ"ב ס"ק ג]
רו'ה לומר, שאף-על-פי-כן הם יוצאים ידי ומון, בין שהוא עומד שם וושם ויכל לענותו).

1) ובאופן שהשלישי אבל יירק, הסתפק הקטות השלחן (ס"י מה ברה"ש ס"ק יד) האם מעצרף בשאיינו עונן, שמא דוקא מי שחייב בזמנך וחיב לערות, מזמנים עלי' אף על פי שאנו מקרים חיבור, אבל מי שאנו וויב בזמנון אם כן כל צירופו הוא רק בשעונה עליהם 'ברוך שאכלני', ולכן בשאיינו עונה יתכן שאנו מעצרף, והוא שמא די בכך שיכל לענות בכדי שצטרך.

[משנ"ב ס"ק ד]
והפונה, דין טיבים עטה לזמן עם הקדר⁸).

2) אכן, אם האחד הוא אביהם או רוכם של השניים, הביא העשיה תשובה (ס"ק ב) בשם הברכי יוסף שמהווים הם להפסיק עבורי מפני בבדו.

ובאופן שהשניים גמורים לאכול והגדול בהכמה עדין באמצע אכילהו, כתוב במשנ"ב ל�מן (ס"י רא ס"ק ב) שאינם מהווים להמתין לו.

[משנ"ב ס"ק ה]

המפני שהחחילו לאכל ביחיד כל מיר חובת זמן עלייה⁹.

3) ולגבי נסום, ראה מה שבתבנו לעיל (ס"י קצט ס"ק ז) שיתכן שיש להקל בדעת הב"ח.

[משנ"ב שם]

אפשר שיש לתקל להאחד לברך בפני עצמו קדם שגmrו השים סעוזקם ולבאתה¹⁰).

4) ולגבי עיובת חתינה לפני זיון, ראה מה שבתבנו לעיל ס"י קצט ס"ק ז.



הלבות ברכבת המזון סיימן רא

ביאורים ומוספים

(2) ובכל הסדר, כתוב הרמ"א למן (ס"י תש ט"א) שבעל הבית מברך, שנאמר "טוב עין הוא יברוך", ובעל הבית נברך טוב עין שהרי אמר כל דברין יתוי ויכולו, וכותב המשניב שם (ס"ק יג) שבעל הבית יברך שם אם יש שם אורה, וסימן, שם"מ אין בכך קפידה אם בירך אחת.

(3) וכותם שכתב המג"א (ס"ק ב) שודאי גם בני הבית הם אורחים לעין זה, ועליהם לברך את בעל הבית, וכן דעת הגראי"ש אלישיב (וחאת הרכבה עמי¹⁴³), ואף אם הם סמוכים על שולחנה.

לענין בחורים בישיבה, כתוב בשווית או רצין (ח"ב פמ"ו תשובה לא) שיברכו ברכבת האורה, ובמקומות לומר בעל הבית יאמור 'בעל הטעודה', והיינו הניב [כין] שראש הישיבה הוא רך גורב. אבל דעת הגראי"ש אלישיב (וחאת הרכבה שם) שהנesco נתקן לברך דקא את בעל הבית, ובמקומות כגון זה השאן בעל הבית [שהתורמים תורמים לבני הישיבה], אין אומרים את ברכת האורה כלל.

[משנ"ב שם]
יש מקומות שנוגען שנותן לאבל נשל אביך ואמו כל י"ב
ח"ש [לברך⁴⁴].

(4) ולגבי מקור מנהג זה, כתוב בשווית שאלת יуб"ץ (ח"א סי' עד) שלא החור בראשונים ובאחרונים, והוא רך מנהג בעלמא לשלג לעצמו מצוחה ומעשים טובים, שעיל ים מותעל נפש האב בן עז ומיקל בך מדינו של האב באומות י"ב חדש, דברא מוכה אבא בכל מצוחה שעשווה בתיiptה.

[משנ"ב ס"ק ה]
ומה ברכחה מברכו⁴⁵.

(5) ודברר מקרים אמירות ברכבת האורה, כתוב המהוזר וטרוי (ס"י פג, עמי⁴⁶ 25) שאומרים אותה בסוף הרכחן לפני 'במרות' למלודו, ואילו בסידור היוב"ץ (בית לה) מובא שאומרים 'הרחמן' הוא יברך את בעל הבית הדוה ואשתו ובנוויל ואשר לו, יהי רצון שלא יבוש בעל הבית וכו', ואחר כך אומרים 'הרחמן בברך אתהנו וכו'.

אמנים מדברי הרמב"ם (פ"ב מה' לברכות ה"ז) שכתב שמוסיף 'בה' ברכבה לבעל הבית, ודריך האבן האול (שם) הגראי"ז (ליקוט הגראי"ז חיב עמי יג), שברכת האורה היא חלק מברכת 'חוב והטמא'. ומשועם זה כתוב האבן האול של לאומורה מיד לאחר לעילם אל יחסינו, וכן לא הפסיק בין ברכת מזון לבין ברכת האורה באמירות הרכחן, וכמו כן אין לנוות אמן לאחר ראל יחסינו כדי שלא להפריד את ברכת האורה מהברכה הריביעית. געיל פי דברי הרמב"ם שכתב שמוסיף ומאיר בברכת האורה כמו שודיצה, והטמא' וזה טיסף שכן מודרך רם מובא'ם גם לגבי שעז ברוכות).

[משנ"ב שם]
בספר לחתם-ח' מהודאות⁴⁷.

(6) בmundani יו"ט (על הראי"ש ברכות פ"ז סי' יא אות ט).

[משנ"ב ס"ק ט]
ואחריך באו שענים אחרים ואלו עם האחר⁴⁸ וכו', ומשמע אפלו אלו אחר-כך ביחיד⁴⁹ וכו', אבל אם קרי שבעה או שמשה⁵⁰ וכו', הוא הרין שלשא או ארכעעה⁵¹ צרכין לתפקיד משיערכם להשליט למשקה ולברכך בשס⁵²).

(8) באמן בביב"ל לשליל (ס"י קצג סי' ד"ה כל) נשאר בצריך עין לדינא, האם כשאוכלים יחד מצטרפים, או שכין שהאחד כבר זימן, אף שאוכלים יחד שוב איטו יכול להצטרכם עמהם.

(9) החזו"א (אורי"ח סי' לא ס"ק ח) כתוב שם חור ואכל עמהם, מצטרף. ורק אם לא אצל אחר כך איןו מצטרף, ואף לשנים מן השוק שבאו אחר כן.

(10) והוא הדין אם היו מתחילה שהה, ואחד הפסיק לשנים, שוב יכול לזמן עם השלשה הנותרים כיון שיש בהם לדם כדי חיב זימן (קף החיים סי', שונה הלכות סי').

(11) ובאופן שימושה מגורו לאכול ווזרים לבך, והחמשה הנותרים לא גמור לאכול, ואחד מן החמשה הנותרים הסכים להצטרכם עמהם לבך, ציד הברכי יוסף (ס"ק ה) [זהובא בשער תשובה (ס"ק א) ובקב החים (ס"ק ב)] לומר, שעיל ידי הסכמת האחד לבך עם החמשה אינם גנשין רבי, ואין הם יכולים לבך את האברעה הנותרים לבך, כיון שבאמת יש חמשה שלא גמור את הסעהה.

(12) ואף אם רק המיעוט רצzo לבך, כתוב הדעת תורה (ס"א) שרשאים הרוב הנותרים להצטרכם כדי שיימנו בשם, וראה שם שחווכיה דבריו מודברי המוחצאה⁵³. אכן, בשורת חשב האפוד (ח"ב סי' כה) ביאר, שרך שיש לחפות שלשה שם שירער זימן הרחצים לבך, יכולם השבעה הנותרים להצטרכם אליהם לבך בשם, אך שרך אחד או שניים רצויים לבך, השאר אינם יכולים להצטרכם אליהם לבך בשם.

סיימן רא

מי הוא המברך

[משנ"ב ס"ק א]
הניג, הקדול בתקבנה שבעל הקפסין⁵⁴ וכו', ואם קה' אחד בעל-תקבנת קדר פולוי בו למן לאורח לברכך⁵⁵, ודרקפתה, או למי שירצה מנגניביתו, וברך גם-בן לבעל-תקבנת⁵⁶.

(1) וכשיושבים שני תלמידי חכמים שמלויים בחכמה, ואחד מהם הוא גם בנו של תלמיד חכם עצום, כתוב הקף החים (ס"י קס"ס צ"ז) שהוא קדום לברכה.

עד כתוב שם שאם היו שני תלמידי חכמים, אחד מפולבל בתלמידו, ואחד בקי בהוראות שירוע להורות אליבא דהילכתא, הבקי בהוראות קודם. ודמיה זאת לדברי הגמ' בסוף הוריות (יג, א) שישני [פירש רשי' (שם) מי שינה משנה בריתנא וסדרון לו בתניינן מהר סיני] עדרף מעוקר הרים [חריף וمفולבל בתורה], מושום שהכל צריכים למורי חתיא [למי שהמשניות והבריות סדרון לו], ולכן הידוע להורות אליבא דהילכתא קודם למפולבל בתלמידו.



חֲלֻכֹת בְּרִכַת הַמּוֹזֵן סִימָן רָא

דָא מַי הַוָּא הַמְבָרָךְ, וּבוֹ דַי סְעִיפִים :

(א) אָגָדָל (6) [מ] קָבָרָךְ אָפָלָו * קָא (ב) בָּסָוֶן. בָּוָאָם בָּצָה לְפָנָן רְשָׁוֹת לְקָפֵן לְבָרָךְ, בְּשָׁאִי. יְהָנִי מַלְיָה קְשָׁאָן שֶׁם אָזָה, אָקָל (ג) אָמָן יְשָׁשׁוֹמָה הָוָא (ד) קָבָרָךְ אָפָלָו אָם בָּעֵל הַבִּתְּרָה גָּדוֹל מַמְנוֹן. בְּקָדְרִי שְׁבָרָךְ (א) לְבָעֵל הַקִּיטִּית. (ה) וְמָה בְּרָכָה מָקָרְכּוֹ: יְהָיָה בְּצָעֵן שֶׁלָּא יְכֹשֵׁן לְאָלָא יְקָלֵם בָּעֵל הַבִּתְּרָה הָזָה לֹא כָּסָס מִזְרָחָה דְּלָשָׁן שֶׁם

שערית תשובה

ונוד נ"ל אם הנסנים הללו בנוו או פלנדייר שיל נג', מיבים להקסיק ללבוד ובם או אבהתם גאנט ראנטן, יי' ציטרנו שר"פ הפסיק מפני אבא בנה להחשיבו "ש בערכות דף מה. וכתב בבר"י:

באור הלהב

לכמה אמורים, מטרפין אמריך לך לממש אחרים לשבת 'אלתינו' קשאוכלים על-כל-כךם פניהם כת ביהר (אחים):
(א) גדור בברך. הנה, הגדור בברך שבל המפטון) הוא יהה קברך ברות-הקרזון לבדים. (ט) אף דבשא פנeger שבל אחדר מברך עלצמו בלחש, ובלעלאל קשיטון קפ, מפל קלום מנג' קראץ לברך שיזהו הוא המפון. (ט) ומני שבל המפטון כהם בעילבונט שאללו בשלוחה, דאמ קיה אחדר בעיל-הברת, קדר פלי בו למן לאודם לברך), וברקלטה, או למי שיזהו קביני כויתר, ובכן גדרן בעיל-הברת^ט). אם הגדור מוציא ליה נישורין הוושטן יברך אחר, כי אין זה כוונון שיפסיק קרבת פעםם וויה נזוקן וואחרים נטפינו ואחרונים. יש קומות (ט) שזוגין שטונן לאבל ושל אכיז ואמו כל י"ב ח"ש לברך^ט, וזרקא בשכלם שישים דנני שבלם אוקלים משליהם, אבל קשאוכל מפטו של בעיל-הברת, פלי ברכץ בעיל-הברת, למי שיזהה יפן, ובל-שנין אס בעצמו לברך: (ט) בסוף. העשרה. על הכא אמי מיטי להו מיר קזוי למיל, כידולעיל ביטפן קצין סער^ט. עין שם.

שער האינפוז

באר היטב

(ט) מברך. אולם בקדול מוציא לאלה, שולויו יושטני¹¹, יברך אחר, כי אין נזכר שיפסיק קרבתם ורקיון רוק והאתרים נחתתני, מתקיים מ"א. וכן בלבולחה לא אין לברך לתקעת אצעב או לבלח שחין, פרושה חולין-איד סי' קע"ו: (ט) מברך. אונס שהוא נזר, עזן בתקבצתם אכם צבי סי' ס' קסח ובספר פריד קאראץ אה"ז סי' ה: (ט) ללבנה¹². ובפרק את ה', את לברובת בעיה, מחר"ש: אכם צבי, אונס שהוא נזר כו', ובאמת זכרוי תקבצתם קהה לאיל, ולא אונס פלי מלקען משלנה ברורה

הרגמות: 1. שעול